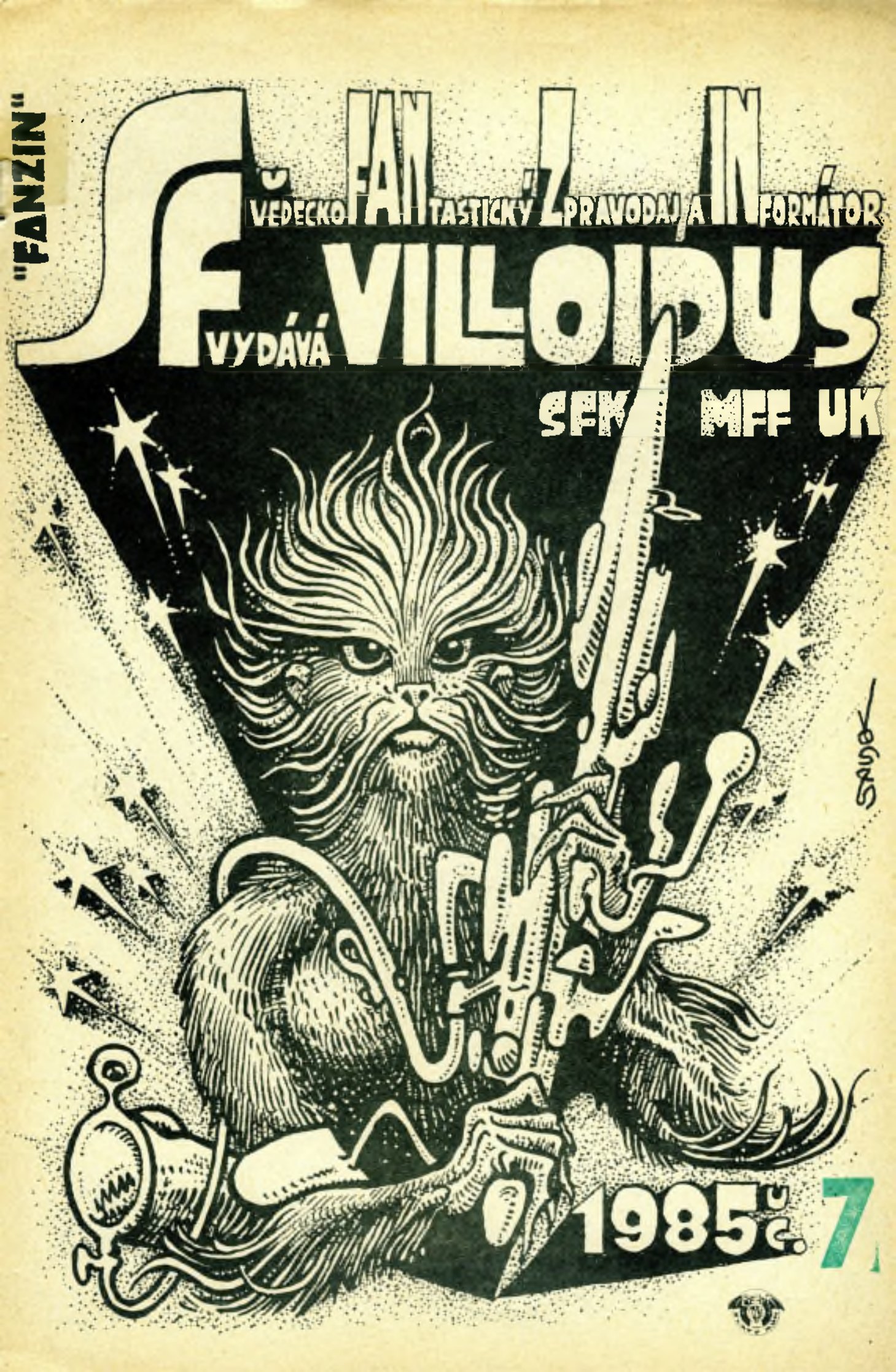
"FANZIN"

SF FAN ZIN

VĚDECKO FANTASTICKÝ ZPRAVODAJSKÝ INFORMÁTOR

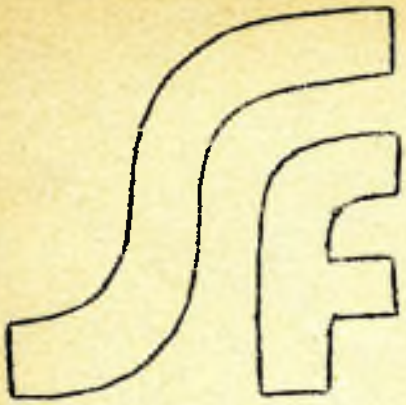
VYDÁVÁ VILOIPUS

SFK MFF UK

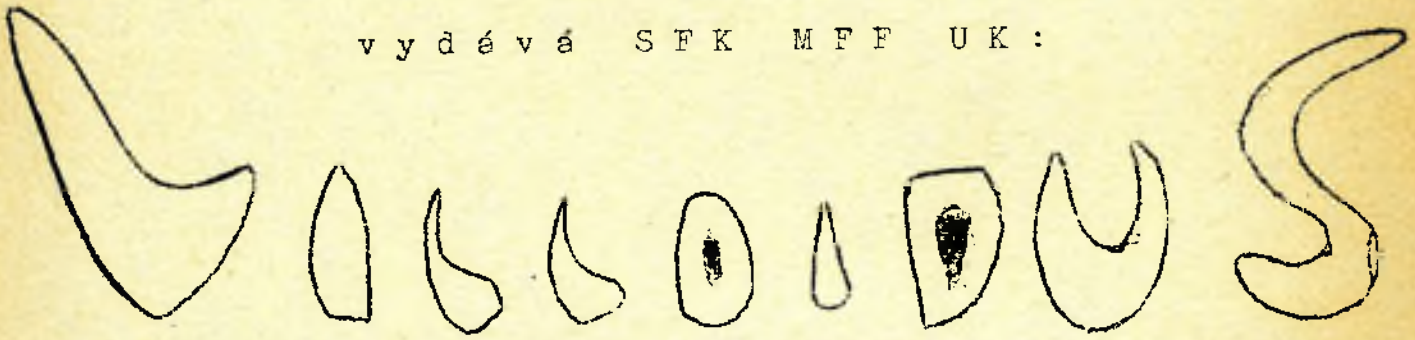
1985 č. 7

7 = 7 = 7 = 7

fanzin vědecko-fantastický pravodaj a formátor

vydává SFK MFF UK:

OBSAH:

zpráva	str.	2	Po stopách huňáčových /Jiří K./
překlad	"	4	A.Zimniak: Nejdelší svatební cesta
zpráva	"	10	Kapitán EO /-bov-/
povídkový experiment se strojem času	"	11	P.Kosatík: Paměťový problém profesora Pronsona
	"	12	P.Kosatík: Překonaný objev profesora Pronsona
	"	14	P.Kosatík: Podivná proměna profesora Pronsona
	"	15	P.Kosatík: Něco není v pořádku
	"	16	P.Kosatík: Nepěkné události v kabinetě profesora Pronsona
	"	17	P.Kosatík: Úhel pohledu
esej	"	21	Kapitoly z prehistorie české fantastiky /Pagi/
povídka	"	24	I.Kmínek: Matka Cellula vypravuje
"recenze"	"	27	"Recenze" - Hledání budoucího času /P.Kosatík/
poznámka k recenzi	"	28	Více faktu a taktů /B.Vorel/
NAŠE SOUTĚŽ	"	29	Huňáč zelený - posedmé !!!

SF: Fanzin pro vnitřní potřebu SFK Villoidus při FO SSM MFF UK Praha
Vychází neperiodicky 5 - 7 krát ročně; NEPRODEJNÝ!
Šéfredaktor: Martin Hlaváč
Na čísle 7 spolupracovali: Zdeněk Rampas, Bohouš Vorel, Jiří Krtička, Jiří Svršek, Lída Maršálková a Vláda Widtman
Náklad: 250 výtisků; počet stran 29; redakční uzávěrka: 14.12.1985
Adresa: SFK Villoidus, kolej Hvězda 2/III, 162 08 Praha 6

FV SSM 1615

PO STOPÁCH HUŇÁČOVÝCH

Upozornění: Tato zpráva byla uvolněna z dokumentů tajného charakteru. Z toho důvodu byla vynechána místní specifikace děje a osoby, zde vystupující, jsou uváděny pod iniciálami, aby byla znemožněna jejich identifikace. Zpráva je určena pro informaci mimovilloidovské sci-fi veřejnosti, a to v nejvyšší možné míře odtajnění. Členům SF klubu Villoidus není dovoleno uvedené informace vně klubu zpřesňovat nebo jakkoli doplňovat.

SF cenzor Villoidus.

Žijeme ve znamení převratné doby. Náš mozek, zahlcen výstupy z rozličných informačních kanálů, zpracovává denně nové a nové zprávy o převratných technologických objevech, revoluci v biologii a genetice, prudkém rozmachu mikroelektroniky, kybernetiky a bioniky, sociálních důsledcích vědecko-technické revoluce a ekologických katastrofách. Také nedávno vzniklý obor historických věd - villoidologie prožívá v těchto dnech svůj epochální nástup.

1. novodobá villoidologická expedice byla odstartována po dlouhodobých vědeckých přípravách, metodických, technických i organizačních. Z důvodů utajení byl zvolen anonymní dopravní prostředek, který zaručoval expedici co nejmenší nápadnost u agentů a fotografů. Deset nejlépe disponovaných členů staroslavného klubu Villoidus, kteří byli vybráni speciálním testem morálních, intelektuálních a fyzických předpokladů, se sešlo v odpoledních hodinách 11. října 1985 na nádraží-střed v P. Cesta jim rychle ubíhala a navečer dorazili do cíle cesty v C.

Ještě večer rozpečetil organizační velitel villoidologické expedice Ivo P. tajnou mapu místa C. a ostatní účastníky, kteří většinou nebyli do detailů průzkumného plánu zasvěceni, seznámil s přesným určením výpravy a podmínkami postupu. Diskuse a příprava materiálně technického zabezpečení se protáhly dlouho do noci. Leč nazítří časně ráno členové výpravy, nedávaje na sobě znát žádné známky únavy, ale naopak naplněni radostným odhodláním, stanuli kolem desáté hodiny v plné výzbroji ve výchozím bodu.

Od samého počátku akce se všestranně projevovala vynikající organizace a detailní připravenost každého jedince. Hodiny namahavé průpravy a racionální využití moderních technických prostředků fyzikálního výzkumu efektivně přispívaly k zintenzívně-

FV SSM 1616

ní produktivity pátrání. První kráčel vždy pohotový velitel Ivo P., praktický znalec terénu, za ním ostatní a naposledy zástupce velitele Martin H., šéfredaktor fanzinu, jediný další z badatelů, který měl též zkušenosti s pohybem ve zdejším regionu.

Kolem druhé hodiny odpolední se v prozkoumávaných prostorách rozlehl výkřik Stanislava J., který se poněkud odchýlil z vytyčeného směru: "Mám ji...!" Během několika sekund se do místa volání seběhli ostatní členové expedice. Ano, byla to skutečně památná schránka z cedrového dřeva, obsahující legendární tzv. Západomoravský fragment, gotickou texturu z 2. poloviny 14. století, dokládající jediný v historii známý výskyt huňáče v Čechách. Tak byl uskutečněn první a zároveň nejvýznamnější objev villoidologie, dokazující kontinuitu villoidologického bádání v národní historii a stavící veškeré dosavadní teoretické studie na pevný, seriozní základ.

Badatelé se rozestoupili do kruhu, v jehož středu zůstal sám předseda klubu, držící vroucně jako svátost vzácný nález, a s pohnutou duší zazpívali hymnu Huňáčovu. Čestný velitel expedice a předseda klubu Bohouš V. poté dovolil každému z členů prohlédnout si titulní stranu rukopisu, uzavřel vzácnost do vakuového pouzdra a uzamkl do trezoru. Veselým krokem se vydala expedice na zpáteční cestu.

Zhodnocení 1. villoidologické expedice: Díky zodpovědné a kvalifikované přípravě proběhla expedice úspěšně, komplexně splnila všechny plánované úkoly bez nadměrného zatížení finančních fondů a neztratila jediného muže. Lze očekávat, že nový historický nález způsobí kvalitativní skok v hodnocení villoidologie, jejíž legitimita byla teď objektivně dokázána. Bude však třeba ještě soustavného metodického výzkumu, aby autenticita nálezu byla vědecky potvrzena a abychom se vyvarovali z historie známých nekonečných polemik a exaltovaných póz /viz. Dominik D.: "Příspěvek k otázce pravosti tzv. rukopisu králové radeckého"/.

Tuto zprávu k radosti současníků a poučení potomků vybral, sestavil a sepsal, vše tak jak sám prožil a na vlastní oči viděl, kronikář villoidologické výpravy Jiří K., předseda Zasvěcené společnosti předních villoidologů.

FV SSM 1617

A N D R Z E J Z I M N I A K

se narodil v roce 1946. Je absolventem Varšavské Polytechniky v oboru chemie a pracuje jako specialista v "Instytucie Chemii a Technologii Organicznej". Debutoval v roce 1980 ve studentském týdeníku "Politechnik" povídkou "Pojedynek". Publikoval SF texty v časopisech "Mlody technik", "Problemy", "Odglosy", "Kalejdoskop". Psal také satirické fejetony. Nedělí literaturu na krásnou a SF, jen na dobrou a špatnou. Připravuje sbírku svých povídek pro knižní nakladatelství.

Veselku jsme měli doslova šampaňskou - šumivý mok tekl proudem přímo do hrdel pilotů první třídy speciálního oddílu dálné kosmické plavby. Jejich dámy se taky neupejpaly a nezůstávaly daleko pozadu. Někdy kolem půlnoci, kdy už se halas smíšených hlasů stal o něco méně artikulovaným, zvedl z plochy letiště, na kterém všichni po turecku seděli, k hvězdnému nebi svůj mohutný trup kapitán Wielema a pozvedl k sobě svou ženu Wieledu. Kapitán se rozpřáhl a mrštil plnou láhev šampusu na lesnoucí se pláň rakety, bílé potůčky tekutiny se na něm rozkročily jak nohy pavouků z Aldebaranu. Když konečně nastalo ticho, Wielema zahřměl:

- Žž ... ženich má slovo!!

- Správně, Falucii, řekni něco na rozloučenou! - opakovala pisklavě Wieleda.

- Moji drazí - začal jsem a odkašlal si. - Jste všichni velmi laskaví, že jste svou přítomností ozdobili pro nás tak slavnostní událost - natáhl jsem ruku ke své ženě Hymelii, která svižně povstala a rozdávala okolo sebe okouzlující úsměvy. Její kukadla zářila, jak dvě supernovy chvíli před výbuchem.

- Teď vás opustíme - hlas ženušky už byl v této pozdní hodině mírně zastřený, ale stále stejně svůdně melodický - Chceme...

- He, he, to známe - přerušil ji drsně Wielema - a vůbec vás nezdržujeme, dobře známe kouzlo líbánek, he, he! Ale než uletíte

na křídlech lásky, musíte tu, před našima očima, uskutečnit starými obvčeji posvěcený obřad...
Nastalo hrobové ticho, jen noční můry šustily v temnotě, kopulující na vyhřátém trupu naší lodi. Mesmerický třes mi přeběhl po zádech a ledvinách, když jsem na svém rameni ucítil teplou dlaň Hymelie.
- ... čili si s námi přinýt, jak se to kdysi říkalo, he, he! - dokončil kapitán. K hvězdnému nebi se vznesl výbuch sborového smíchu, a zatím Wielema odněkud vykouzlil dva buclaté kalichy na štíhlých stopkách. Po vypití jejich rubínového obsahu zahrály v duetu Mendelsonův pochod.
Bylo to, jako by mi do krve přidal rozžhavenou lávu. Celá společnost se rázem stala červenou a Hymelia dokonce lososově růžovou. Pěstí sevřenou v kosmickém gestu loučení jsem pozdravil shromážděné, chytil novoučkou, líbeznou ženušku a jediným skokem jsem dopadl do průlezu. Z hřmotem jsme prorazili atmosféru a hnali se rostoucí rychlostí mezihvězdnou cestou lásky.

Z rozkošné blaženosti vzájemného laskání jsme se vzpamatovali teprve v okolí Kassiopei - ten darebák Wielema nám musel přidat do vína zvláště silný nápoj lásky!
Hymelia se přituleně protáhla, nejspíše ještě vůbec nemyslela na přípravu snídaně. V tom tleskla a ukázala na obrazovky monitorů.
- Velrybouni na Laviníku! To bude úžasné!
- Opravdu si to myslíš? - zeptal jsem se nerozhodně. Lákala mě vidina pořádného občerstvení, například jadérka dmuchavky v mandlovém nálevu by nebyla špatná.
- Jistěže ano! Začneme u Velrybounů a to hned!
Nebylo pomoci. Nazí jsme vskočili do transformačního zařízení, které během nanosekund optimálně přizpůsobilo naše těla k podmínkám panujícím na Laviníku, i když bralo přirozeně v úvahu místní faunoflorofolklor. Potom jsme se kanálem modulovaného prostoru spustili přímo do magmových oceánů zářící pod námi planety. Nebylo to špatné, dokonce úplně fajn, i když rudé, těžké vlny měly teplotu šest tisíc stupňů. Kolo jezdili jako hory velcí Velrybouni, vesele ryčeli a sršeli blankytným ohněm. Taky jsem zaryčel a čile se ponořil, abych našel svou samici, neboť mnou už pronikala dráždivá bodání koncentrických stahů před oplodněním. Byl jsem v dokonalé kondici, miloval jsem ten zvláštní pocit, když se lidská mysl prolnula s fyziologií a smysly jiné formy života a zpřístupnila neobvyklou škálu vjemů.

FV SSM 1619

- Tu jsem, Falucii! - dunělo Hymelia jako vulkán. Její ohromné baňaté tělo se volně vznášelo, obklopené hromadou oblých těl náhodných ctitelů.
- Už plavu! - zahučel jsem a vrhl se přes moře ohně a lávy. Bodavé stahy se zkoncentrovaly někde v horní části vaku těla a za chvíli mnou otřásla skutečná křeč rozkoše, když jsem uviděl čtyři nevelké prohlubně v hlavě mé vyvolené. Spojili jsme se, až láva okolo prudce zavířila, rej místních obyvatel, který nás obklopoval, vydával celou dobu tlumený hřmot na oslavu novomanželů. Aniž jsme se zdržovali, opustili jsme lavinik, a palubní zařízení nás bezchybně přetransformovalo zpět na lidi.
- To byla krása, můj milý Falciušku! - Hymelia mě objala okolo krku.
- Jistě, Hymi zlatoústá. Ale teď je čas na snídani - řekl jsem a vložil do pícky tác jadérek dmuchavky.
- Ať je po tvém - svolila ne bez zdráhání a oblékla si košilku průhlednou jak zřídlo pramenité vody, která jí nesahala ani k pupíku.
Jedli jsme s chutí a nabírali síly do dalších medových dní a nocí líbánek. Nemohl jsem předvídat další jejich průběh, a to je škoda. Kdybych vlastnil, tehdy ještě nevynalezený, turistický futuristický anticipator, a kdybych ho měl navíc všitý v levé stěně vnitřní části žaludku, určitě bych cítil mdloby a cestu zkrátil. Pak by všechno proběhlo normálně: usídlili bychom se na nějaké pokojné planetě s růžovým sluníčkem, zplodili dva nebo tři tucty potomků, já bych jí dával výplatu a ona mi vařila guláš z kýty orangutana, kterýchžto zvířat by se množství potloukalo po zelených skalách našeho smaragdového globu. Ale nepředbíhejme událostí.
Hymi si s plnými ústy jadérek notovala oblíbenou melodii a lozila pod stolem bosými chodidly po mých kolenou a stehnech. Náhle vydala neartikulovaný výkřik a skočila k monitorům.
- Podívej, Falucii! - vykřikla konečně, když polkla potravu.
- Nic zvláštního. Hvězda - žvýkal jsem stále klidně, i když za krkem mě mrazilo.
- To je přeci velký Canopullus s rojem svých kouzelných planet a mezi nimi Cik-Cak-Ušatec a Bajecie, na které žijí Rozkošníci Velkoústí! Že bys už stačil zapomenout na naše zásnubní výlety?
- Nezapomněl - řekl jsem přidušeným hlasem a vstal. Cítil jsem rostoucí touhu. - Pojď už!
- Hned, chviličku - Hymelia chvíli zápasila s košilkou, konečně ji shodila na podlahu a oba jsme vskočili do čelistí transfor-

FV SSM 1620

mačního zařízení.
Na Cik-Cak-Ušatku se všechno vlnilo pohybem tam - zpět a mělo dlouhé, špičaté uši: jako-tráva, jako-houby, jako-stromy, jako-oblaka a už ně jako, ale skutečné Nořilenky. Byly nádherné, lehaly na zem, malé a spanilé, lezly na sebe a berbřily. A já jsem berbřil taky. Dělal jsem to takhle: skákal jsem na jako-Hymi nohama a najednou jsem byl lehký,lehoučký, neboť jsem se celý nadouval. Laskal jsem její tělo svými jemnými chodidly a cítil stále větší slast, moje uši rostly, mohutněly a stavěly se do pozoru. Konečně z těch vlkodlačích uší začaly padat v kapičkách oplodňující substance. Pokaždé, když se taková kapka kapka strefila do těla jako-Hymi, mnou projela vlna rozkoše, a když se trochu oplodňující substance dostalo do samé dělohy, naše společná extáze dosáhla nejvyššího vrcholu. Tak jsme bez přerušení setrvali ve stavu rajské blaženosti hodně hodin, v té době byly kapky zezadu usměrňovány švitořícími jako-ptáčky, kteří se podobali amorkům. Přerušovat jsme museli jen kvůli hladu, protože jídlo ve stavu permanentní rozkoše buď zmenšuje blaženost, nebo ztěžuje trávení. Následující planetou, kterou jsme navštívili, byla Bajecie. Tam jsme se milovali jako statné exemplář Rozkošníků Velkoústých způsobem pro nás zvláště netypickým, i když pozorovaným v podobnách variantách dokonce u zemské fauny. Při miliony let trvající evoluci samičí samičí pohlavní orgány vrostly tak hluboko dovnitř těla, jistě, aby se schovaly před nepříznivými vnějšími podmínkami, že se k nim samec musí dostávat zevnitř. Za tím účelem ho samici polyká. Přitom rozkošně otevírá svoji širokou pusinku a on po hmatu uvnitř měkkého slizu útrob koná svou povinnost. Další osud samce závisí výlučně na samici, jestli ji uspokojil, může ho vyjmout hrdlem, sahajíc hluboko svým hadovitým výrůstkem, nebo taky strávit, když se něco nepovedlo, nebo když je hladová. Mužských jedinců, s postavou přirozeně o mnoho menší, je tam dostatek a získat nového není problém.
Můžete si domyslet, že jsem navštívil rozkošnou Bajecii ne bez odporu, ale nakonec jsem to pro svou krásnou Hymi udělal. Určitě nikdo nikdy nevnikal do nitra jejího těla tak hluboko jako tehdy já!
S úlevou jsem opustil tu planetu krajního matriarchátu a šťastná Hymelia, aby mi vynahradila všechny těžkosti, zamířila s lodí k sídlu Spanilek. Splývaly líbezným letem z teplapomerančového nebe přímo do intimních budoárů, kterými byla zastavěna celá planeta. Samo čekání v takovém budoáru bylo rozkoší. A to už nehovořím o tom, co následovalo.

Navštívili jsme ještě hodně planet a milovali se spolu v různých podobách jejich obyvatel. Například brungřidlili s Pižmodlouhonohými Náhlechutěmějkami /až hanba psát, co vyvádějí, a je k tomu třeba pěti jedinců, tak jsme trojici museli chtě nechtě přibrat/, faldosnubilem v podobě tlustého Bakhuluse s Hymi-Přelétavkou, milovali se spirálově, vtěleni v šroubovce, a taky dotekstisklaskali se jako amebální Hltavci-Dojmosaví. Uff, to byla fuška!
Jednou jsme přelétali nedaleko neobydlené planety Mhrer, a že jsem se zrovna rozhodl vymočit normálně na zem, místo obvyklého použití destilačního zařízení, zastavil jsem loď a vskočil do transformačního zařízení. Za mnou - jako obvykle chtivá dojmů - Hymelia. Nevím, který ďábel mě tehdy pokoušel - nejspíš sám Satan z černého Jádra Vesmíru, žárlící na náš rozpustilý způsob soužití. Ale vždyť to byl přece náš medový měsíc.
Dopadli jsme na povrch globu jako dva draci mnohohlaví, mnohoohonoví a pokrytí vystupujícími šupinami. Avšak Hymi byla stále pěkná, přinejmenším v mých sto třiceti dračích očích. Zamával jsem ji několika ohony a tryskem jsem zaběhl za převislou skálu, zdvihl několik desítek nohou a ulevil si.
Teprve asi po deseti minutách jsem si všiml druhého draka, který si mě se zájmem prohlížel. Ne, nebyla to Hymelia. A tak se planeta ukázala být přec jen obydlenou!
- Vítej, bratře - zabručela jedna z tlam. - Jsem Ghrmb.
- Falcius.
- Dej si sýru, prosím.
Na všech jazycích se mi začaly sbíhat sliny. Důvěřivě jsem se přiblížil a on mě tehdy kopl do žaludku největší ze svých nohou. Uviděl jsem miliony tančících hvězdiček a ztratil vědomí. Když jsem se konečně vzpamatoval, naše loď už s hluchým hřmotem odlétala za hranice mizivé atmosféry té zatracené planety.
Teprve tehdy jsem pochopil, [illegible] na palubě, ten prokletý drak v mé vlastní tělesné schránce cizoloží s nic netušící Hymelií!
V bezmocném vzteku jsem byl všemi ohony o skály a ryčel zlostí.
Tehdy přišla Ghrmba.
- Vstávej, starý! Podívejme se na něho, opil se sírovkou a vyvádí.
Zvedl jsem hlavy. Byla odporná a navíc se chovala jako císařovna.
- No, uháněj do lesa, sbírat kořeny!
- To si vyprošuji. Nejsem tím, za koho mě máš.
- A kým bys měl být?! Nezačínej s tou svou starou písničkou, jako obvykle po sírovce, že jsi někým jiným a hraješ tu jen jakousi náhodnou roli!
Chtě nechtě, jsem se dal do vykonávání kořenů, které jsem nosil

FV SSM 1622

Ghrmbie a stádečku rozdováděných dráčátek. Své získané manželce jsem se v ničem nemohl protivit, protože byla větší a těžší, mimo to se malá vždy přidala k ní. Musel jsem tedy plnit všechny choutky dračice, a už zvláště svědomitě, když si lokla tekuté síry - tehdy se stávala nemožnou. Následkem toho bylo, že se rok co rok z kožnatých vajec klubala malá dráčátka.
Představte si, že jsem na této planetě strávil plných sto padesát let! Dračí svět musel být obdobou pozemského pustého ostrova, protože v tom období tam nepřistála žádná loď.
Leč jednou se moje přání konečně vyplnilo. V dáli na mračném nebi visela kapka rtuti a z ní se translační spirálou na povrch planety spustil statný drak. Zavětřil hlasitě a pustil se tryskem přímo za převislou skálu.
- Buď zdráv, bratře - zabručel jsem a chvěl se netrpělivostí.
- Napiješ se tekuté síry?
- Jen klid, bratříčku, uklidni se, na mě to neplatí. Jsem Ghrmb, přišel jsem tě vystřídat.
- Co?! - zaryčel jsem, vrhajíc se dopředu.
- Stůj! Jestli mi ublížíš, budeš tu muset zůstat s Ghrmbou. Ona stále potřebuje pořádného samce, na to si dám utnout všechny ohony.
Zastavil jsem se, dusíc se vzteky. Jeho slova na mě udělala dojem.
- Ty zatracený plaze! - zařval jsem.
- Omlouvám se jen za ten úder do žaludku. Nebylo prostě jiné řešení. A zbytek, čili další průběh, je všude stejný: u Lidí, u Draků, Velrybounů nebo Nočilenek. Můžeš mi věřit, vždyť jsem těch sto padesát let nezahálel. Tak se měj! Vracím se ke své první, protože mám pro ní ještě ze štěněčích let slabost...
Vzdálil se, a já jsem, aniž bych ztrácel čas, vkročil do transformačního zařízení a byl jsem na holubě. Z rozkoší jsem si ohmatával tvář: skutečný nos, oči a jedna jediná ústa! Dal jsem hned plný tah a hnal se prostorem, jak čert utíkající před svěcenou vodou.

A dodnes bych spokojeně létal jako pilot první třídy dálné kosmické rozvědky, kdyby bláznivý lidský důmysl nevyprodukoval Elixír. Nemohl jsem odolat pokušení a už po prvních doušcích jsem cítil, jak se všechny části těla naplňují mladistvou energií a v hlavě mi vřelo. Vyhledal jsem Hymelii - jak ona vypadala! Draci přece jen stárnou pomaleji než lidé. Nepozorovaně jsem ji přimíchal Elixír do bylinek a s požitkem pozoroval, jak se jí zvadlá kůže napíná, tvary nabývají na jadrné oblosti, v očích se

FV SSM 1623

objevuje lesk. Tak, to byla opět moje Hvmi!
Pro všechny případy jsme se ještě jednou vzali. Veselku jsme měli vskutku šampaňskou - celý speciální oddíl pilotů dálné kosmické plavby společně se svými manželkami a přítelkyněmi si po opití Elixírem spravoval chuť jinými nápoji, sedíc po turecku na ploše letiště. Konečně kapitán Wielema zvedl svůj mohutný trup k hvězdnému nebi, rozpřáhl se a mrštil plnou láhev šampusu na lesknoucí se plášť rakety.
- Žž ... ženich má slovo!! - zahřměl.
- Mojí drazí - začal jsem a zhluboka si oddechl. Ze svého místa jsem zřetelně viděl velké mury, vztekle konulující na vyhřátém plášti rakety. A dál byla věčná noc, uprostřed které se v nepochopitelném rytmu stále rodily a umíraly hvězdy.

/z měsíčníku "Fantastyka" přeložil Vladimír Wagner/

- - - - - - - - - - - -

K a p i t á n E O

Zpěvák Michael JACKSON, superhvězda rock and rollu posledních let, se připravuje na hlavní roli v krátkometrážním filmu s rysy vědeckofantastického muzikálu "Kapitán EO". Jeho partnerkou bude Ajnelice Hustonová.

Film režíruje tvůrce "Času Apokalypsy" Francis Ford COPPOLA a producentem je George LUCAS, kterého známe z "Hvězdných válek". Natáčení bude probíhat v dílně Walta Disneye.

/ podle XPK a Mladého světa 50/85 -bov-/

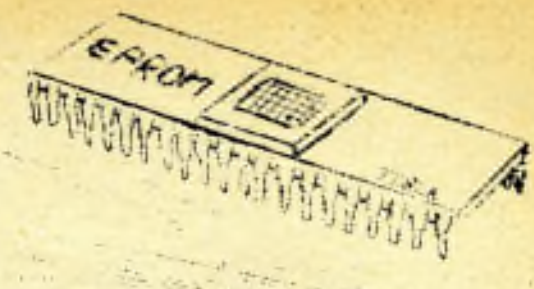
- - - - - - - - - - - -

A nyní se začtěte do dílka Pavla Kosatíka - do jeho literárního experimentu, založeného na úvodní větě:

"První stroj času je na světě, pánové," oznámil profesor Pronson svým spolupracovníkům.....

a spoustě možností, jak to dopadne /nebo dopadlo?/.....

Pavel KOSATÍK:

TESLA

Paměťový problém profesora Pronsona

"První stroj času je na světě, pánové," oznámil profesor Pronson svým spolupracovníkům. Oba asistenti radostně zatleskali.

"Zní to možná hloupě, ale stačí jen napít se z této malé skleněné lahvičky a ocitneme se hluboko v minulosti," pokračoval profesor a zálibně si prohlížel tři drobná odlivky, v nichž šplouchala okrově žlutá opalizující tekutina.

"Co kdybychom ji ochutnali hned?" zeptal se jeden z asistentů.

"Proč ne, vždyť od toho jsme tady. Ale - milem bych zapomněl, musíme si vybrat, do kterého časového pásma chceme. Podle toho pak upravím poměr hustoty své kapaliny. Co navrhujete?"

"Podíval bych se tak tisíc roků zpět," navrhl druhý asistent.

"Výborně, právě s takovou koncentrací jsem počítal. Na zdraví, pánové!" řekl profesor Pronson. "Ale milem bych zapomněl - až do dna!"

Všichni tři vědci do sebe zvrátili odlivky s tekutinou.

Kolem nich se rozprostíral hustý lesní porost, slunce jen tu a tam vyloukalo za korunami stromů.

"Podařilo se!" vydechli asistenti.

"Pst," vyhýbá je profesor. "Zapomněl jsem vám říci, že mezi sebou nesmíme mluvit nahlas ani na sebe jinak upozorňovat. Mohli by si nás pak všimnout - díváte se, támhle někdo jde!"

Divoch, který slyšel jeho slova, ztuhnul na místě. Úzkostně přivolal své druhy a během dvou minut byl profesor i se svými asistenty obklíčen.

"Divná náhoda," uvažoval profesor, když byli uváženi do tlumoku. "Vždyť zde. Zřejmě jsem zapomněl, že v těchto místech dříve žily kmeny barbarů."

V tlumoku byli svlečeni donaha, postaveni ke kůlu a spoutáni silnými provazy. Divoši se zatím přeplížili do vilejších mezek.

"Proč něco neuděláte, profesore?" zeptal se Pronsona první asistent.

Divoši si nabrousili ostřepy.

FV SSM 1625

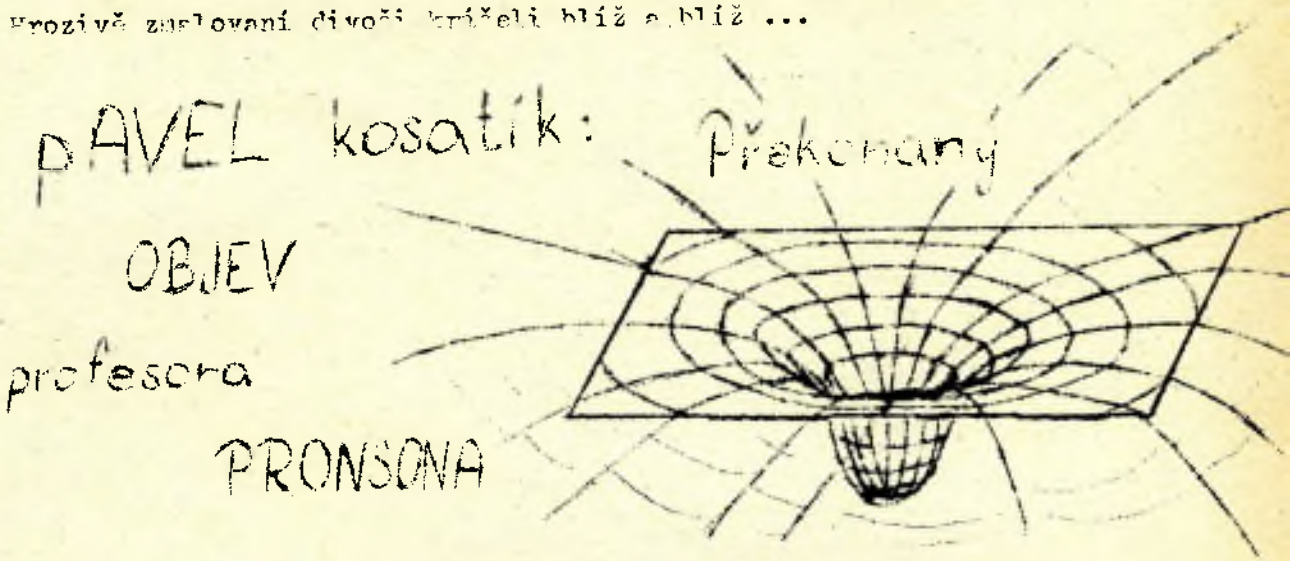
"Rychle, profesore! Kde máte vodičku, která by nás zachránila zase zpět?" ozval se asistent číslo dvě.

Profesor na něho nechápavě hleděl.

"Vy jste si ji zapomněl vzít s sebou," řekl první asistent.

"Vy jste si ji zapomněl vymyslet," řekl druhý asistent zničeně.

Trpitelé zuřivě zaskřípali divoši kráčeli blíž a blíž ...

"První stroj času je na světě, pánové," oznámil profesor Pronson svým spolupracovníkům. Oba asistenti se rozesmáli štěstím.

"Trochu vás ovšem zklamu," pokračoval profesor, když se usadili v pohodlných lenoškách. "Můj vynález sice umožňuje cestovateli přenos do budoucnosti, ale přináší s sebou rovněž řadu nevýhod."

"Žádná nesnáze nás neodradí od tak důležitého experimentu," vyhrkli nemlže asistenti Kelly a Neil.

"Stroj času," pokračoval profesor, "přestože porušuje takřka všechny fyzikální zákony, které existují, je přece jen v jistém smyslu závislý na toku času. Není například možné izolovat kabinu stroje od působení času venku. V praxi to znamená, že se do budoucnosti sice dostaneme, ale současně zestárneme o patřičný počet let."

Asistenti tentokrát neodpověděli nic.

"Přeženeme-li zároveň jistou hranici časového skoku, dorazíme do budoucnosti již ne jako starci, ale jako mrtvoly.

Ani tentokrát se asistenti neozvali.

"Cesta zpět přirozeně není možná z důvodů čistě fyzikálních. Čas spěje tolik vpřed, a nikam jinam."

Asistenti mlčeli jako zařezaní.

"Nyní se dostáváme k jádru svého vynálezu. Jelikož se ten, kdo podnikne úspěšný pokus se strojem času a odlétne do budoucnosti, nemůže vrátit zpátky, máme před sebou zároveň první vynález, který nemůže být vynalezen. Protože všichni objevitelé zmizí nenávratně v budoucnu, aniž by stačili informovat lidstvo, nemůže také z objevu stroje povstat žádný praktický důsledek."

FV SSM 1626

Profesor se povýšeně a zároveň smutně podíval na svého asistenta.

"Vaše teorie je správná," řekl po chvíli asistent Kelly. "Má však jedno slabé místo. Z faktu, že vynálezce zmizí v budoucnosti, jste měl vyvodit, že stroj byl už vynalezen i dříve."

"Dokonce několikrát," doplnil ho Weil.

"Děkuji vám tímto pořadovým číslem patnáct a jsem rád, že je nás zase o jednoho víc. Společným úsilím dokážeme náš stroj dál zdokonalit a odstranit jeho vady. Víte dobře, že se nedávno podařilo zrušit problém stárnutí, se kterým ve dosud zápolíte."

"Vy jste ..." zašeptal profesor Pronson.

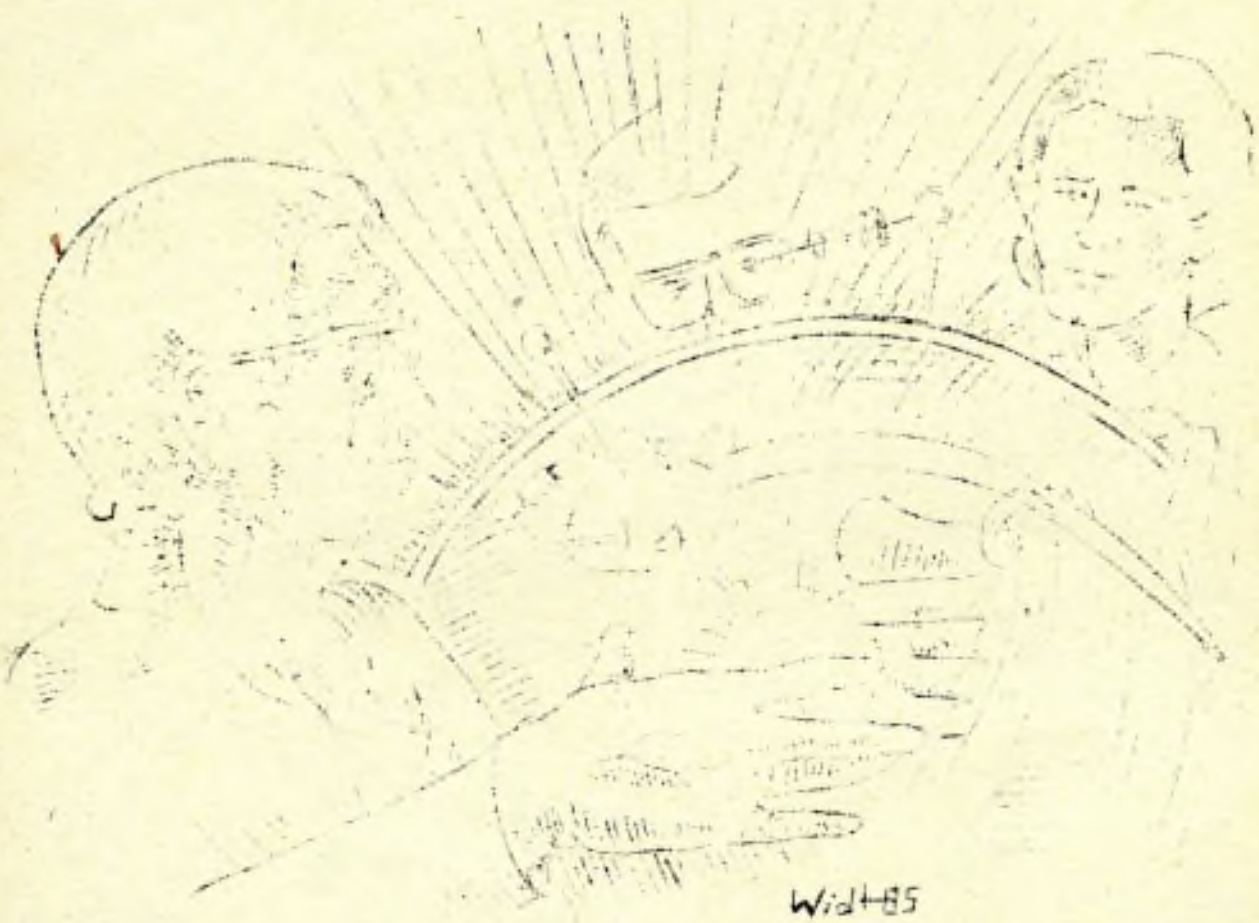
"Sir Isaac Werton, pořadové číslo jedna," řekl hrdě Weil.

"My budeme se dovtípit," zavrtěl hlavou Pronson.

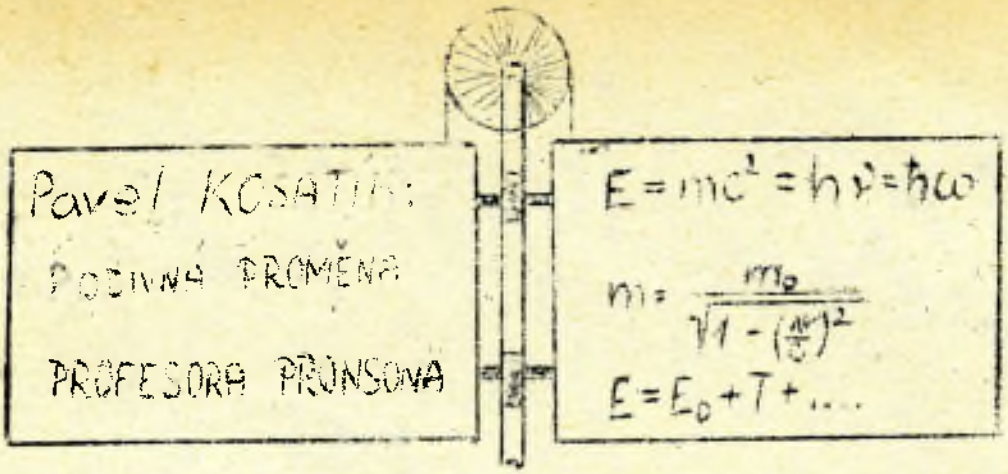
"Ztrácejme čas," skočil jim do řeči Kelly. "Stroj má ještě řadu nevýhod. Dejme se do díla."

"Bože, nikdy bych nenapadlo, že vy a ji ..." vytřeštil na něho oči profesor Pronson.

"Jakýpak pan, pro vás jsem Albert, kolego," řekl bývalý asistent Kelly a podal mu ruku.

FV SSM 1627

"První stroj času je na světě, pánové!" oznámil profesor Pronson svým spolupracovníkům. "Bude to ovšem chtít trochu obšírnější vysvětlení," Oba asistenti se pohodlně uvelebili ve svých lenoších.

"Až dosud chápali spisovatelé science fiction, snílkové a fantastové stroj času jako zařízení, které člověku umožní přesunout se v čase do jiného letopočtu a popovídat si tam buď se svými předky, nebo napříště s potomky, kteří se tak zcela nevyvedli. Ale stroj času nepracuje na takovém principu. Stroj času podobného typu může existovat jenom na papíře - jde o všeobecný nesmysl, který popírá příčinnost mezi veškerými jevy. Pojďte blíž ke mně, asistente Kelly."

Asistent Kelly šel blíž.

"Vzdyž vím tedy vrazím pořádnou ránu," řekl profesor Pronson a vlepil překvapenému Kellymu pohlavek, až to plesklo, "způsobím tím celou řadu následků 1, počínaje touto červenou skvrnou," ukázal na rudnoucí mozol na Kellyho naduchnuté tváři, "a konče nepěknými myšlenkami, které takový čin právě v této chvíli vyvolá ve vaší hlavě. Tyto následky nesmaže nikdo jiný, nežli zase já. Děkuji vám, asistente Kelly, můžete se posadit."

Asistent Kelly si sedl.

"Každé jednání působí řadu následků, jež naše zkušenost, filozofie a věda pokládá za nezvratné. Úvahy o tom, jak člověk v minulosti nedopatřením zaškrtí svého tatínka a způsobí tím vlastní zkázu, jsou od počátku scestné. Z toho jsem také vycházel při konstrukci svého vynálezu."

Asistenti Kelly a Weil se na něho obdivně zadívali.

"Stroj času znamená přesun do jiného časového pásma. Dospěl jsem k názoru, že přesunu do daleké budoucnosti nelze dosáhnout bez odpovídajícího prodloužení věku člověka."

Oba asistenti vydechli zklamáním.

"Je to zklamání jen na první pohled. Díky mému vynálezu, který se obejde bez pavědeckých teorií, se člověk do budoucnosti doopravdy dostane, a co víc, neporuší tím žádnou kauzalitu, protože se nestane nic než to, že bude prodloužený jeho vlastní život."

"Aniž se vrátí zpátky?" zeptal se asistent Weil.

FV SSM 1628

"Aniž se vrátí zpátky," přesvědčil profesor Pronson. "A proč by se taky vracelo? Bude prostě existovat, dál žít stejně jako dosud, jen o něco déle. Ani nebude chtít se někam vracet. Bude žít a hotovo. To je všechno."

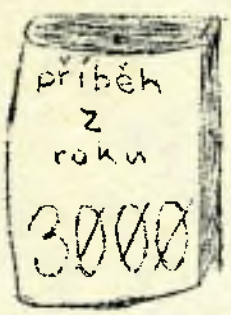
"Jaký je ale princip vašeho vynálezu?" zeptal se profesora Pronsona asistent Kelly.

"Už se k tomu dostávám. V podstatě je velmi jednoduchý. Při pozorování přírody jsem si všiml, že délka života závisí na tělesné teplotě a rychlosti látkové výměny v organismu, což velmi úzce souvisí s jeho velikostí a váhou. Čím je živočich menší, tím větší kvanta potravy v poměru k vlastní váze spotřebuje a tím rychleji také probíhá metabolismus v jeho těle. Naopak s rostoucí hmotností organismu, i když zdaleka nejde o přímou úměru, roste i délka života. Hlavním předpokladem mého objevu je tedy zvětšit velikost člověka, zvětšit ji v závislosti na vzdálenosti v čase, které chceme dosáhnout. Budeme-li se chtít dostat například o tisíc roků vpřed, zvětšíme objem a hmotnost vlastního těla přibližně pětsetkrát. To je stručný princip mého vynálezu."

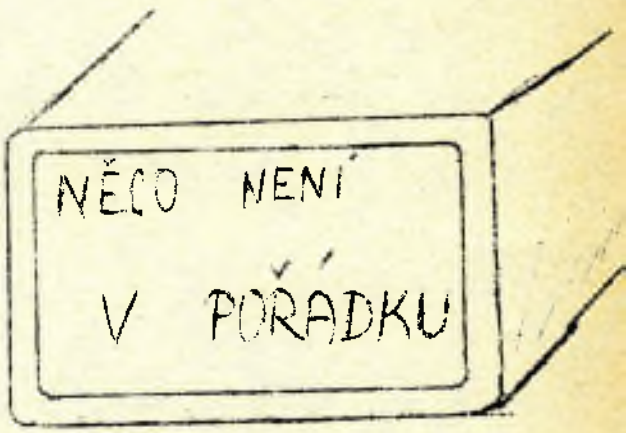
"Zajímavé," poznamenal asistent Kelly.

"Začínám chápat," přidal se asistent Weil a pohlédl vzhůru na svého učitele.

V té chvíli konečně pochopil, proč profesor Pronson toho rána měří od hlavy až k patě osmdesát kilometrů.

PAVEL Kosatík:

"První stroj času je na světě, hlavně," oznámil profesor Pronson svým spolupracovníkům. "Dokončil jsem ho včera večer. Chcete se se mnou zúčastnit prvního experimentu?" Oba asistenti nadšeně souhlasili.

"Dobrá. Uskutečníme tedy takovýto pokus: nastavíme náš stroj někam hodně daleko do minulosti, řekněme tak do dvacátého století. Zařídíme to tak, aby nám s sebou přivezl zpět někoho hodně typického příslušníka lidské rasy. Jeho úspěšný přílet a následující rozhovor s ním pak budou přesvědčivým důkazem, že stroj času funguje a že lety do minulosti jsou možné."

Asistenti se posadili na svá místa k přístrojům a na profesorův pokyn uvedli stroj času do chodu. Na první pohled se nestalo nic zvlášt-

FV SSM 1629

ního, nebylo nic vidět, ani žádný zvuk nikdo neslyšel, protože stroj času působí ve čtvrtém a pátém rozměru a jako takový je lidským smyslům nepostižitelný.

Po malé chvíli se ozvalo pípnutí a uprostřed místnosti se mezi třemi vědci objevil člověk.

"Buďte zdrávi," řekl mu profesor Pronson. "Jste v budoucnosti."

"Ach," řekl muž. Rozhlédl se kolem sebe.

"Jmenuji se profesor Pronson a sestrojil jsem stroj času. Toto jsou mí dva pomocníci Kelly a Weil."

"Och," řekl muž. Zdál se být viditelně nesvůj.

"Posaďte se," vybídl ho profesor.

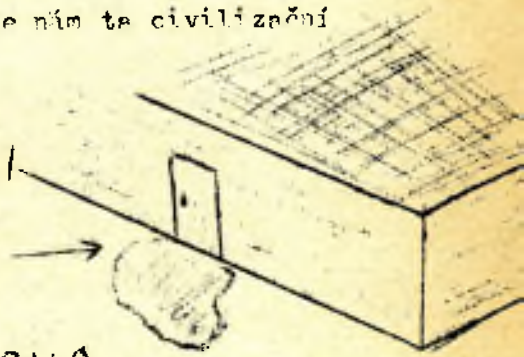
"Uch," řekl muž. Víc neřekl nic. Skácel se k zemi.

Oba asistenti k němu překvapeně přiskočili. Muž byl mrtev.

"Tomu říkám smůla," ulevil si profesor Pronson. "Chtěl jsem vědět, jestli i ve vaší přítomnosti skončí všechny pokusy takhle. V noci jsem přístroj vyzkoušel snohokrát sám, s vždycky s tímto výsledkem. Každý člověk, kterého přivezeme, zahyne."

"Něco není v pořádku, pane."

"To není. Podívejte se na něj, jak vypadá! Jedna hlava. Jeden trup. Jen dvě ruce. Jen dvě nohy. Je to vůbec člověk? Dokázal by dýchat sirovodík? U všech dvanadesíti atomových výbuchů, to se nám ta civilizační kontinuita pěkně vymkla z rukou!"

Pavel Kosatík:

NEPĚKNÉ UDÁLOSTI V KABINETĚ profesora PRONSONA

"První stroj času je na světě, pánové," oznámil profesor Pronson svým spolupracovníkům. Oba asistenti ho zahrnuli chválou.

"Navrhuji, abychom náš objev hned na místě oslavili a potom podnikli první cestu v čase. Připravil jsem pro vás malé občerstvení," strhl se stolu ubrus, přikrývající dvě mísy s ohlodanými chlebíčky, talíř jedlých hub, kaviár a pár lahví s moselským vínem.

"Zdá se, že mi chcete něco říci, Weile," obrátil se profesor na prvního asistenta, který zčervenal s výtrtkou.

"Uhodl jste, pane. Ve skutečnosti nejsem žádný asistent a nejmenuji se Weil. Jsem váš velký příznivec a obdivovatel vašich objevů. Přišel

jsem z budoucnosti, kde jste oslavován jako největší vůdce všech dob. Teď si vás vyfotografuji a v redakci některých novin za vaše snímky dostanu majlant."

"Ponekud to mění situaci," řekl profesor Pronson zklamaně, "ale potvrzuje to, že můj objev byl správný. Nemám však rád fotografování, a proto z toho nic nebude."

"Ale bude," řekl asistent Weil a vytáhl pistoli.

"Ale nebude," zachraptěl asistent Kelly a zastřelil asistenta Weila.

Profesor Pronson ani nestačil zemřít.

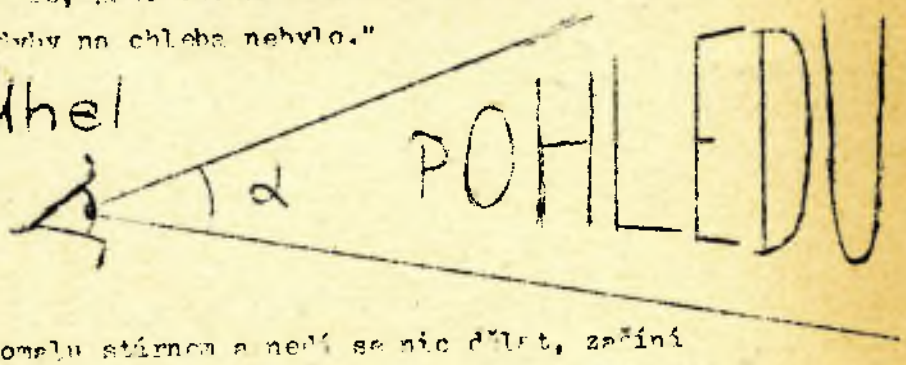
Asistent Kelly se zasmál. "Šach mat, Pronsone, vaše hra skončila. Nenávidím stroje času a tím víc nenávidím vás, to je snad jasné. Je nás takových v budoucnosti mnoho, ale jen mně byl svěřen ten čestný úkol, abych vás zabil. Jsem teď šťastný, profesore. Chcete ještě něco říci, než to do vás napálím?"

Pronson se na něj pozorně zadíval. "Že jste vedle jak ta jedle."

Kelly zaťal zuby, zvedl pistoli a vystřílel do profesora Pronsona pět ran.

"Ztrácíme čas," řekl profesor, vytáhl paprskomet a zabil svého druhého asistenta.

Potom vytáhl z břicha vysílačku a chvíli otáčel knoflíky, než se mu podařilo vyladit příjem. "Haló," řekl. "Robot první třídy pro 1 splnil svůj úkol. Podruhé už ho nezabili. Ano, stroj času v pořádku vynalezen. Všechno bude klapat. Narodíte se, bez starostí. Já vím, dohlédnu to za něj. Vynalezne ještě perpetuum mobile, jako on. Já vás znám. Všechno musí klapat dopředu podle plánu, i kdyby na chleba nebylo."

Pavel Kosatík:

Jó, kamarádi, už pomalu stárnem a není se nic dělat, začíná nám připadat, že tenhleten svět už není tak docela náš, že to s ním ti mladí kormidlujou někam bokem po svým, ale my jsme nejsme byli zrovna takoví a nemá proto cenu dělat si s tím hrzutosti. Vždyť ono už to nakonec nějak dopadne a doufejme, že aspoň trochu dobře.

Tak třeba ten problém s přelidněním Země. Malthus první zjistil, že klademe nějak moc vajíček na to, kolik jsme jich pak schopni vypiplat a uživit. Představoval si to sice nějak jednoduše, biskup vyšuřovaný, svolával na lidi hladomory a epidemie, který měly učinit přítrž celosvětovýmu přílivu, ale aspoň lidem ukázal, že problém tady je a že by se s ním mělo něco dělat.

FV SSM 1632

Spousta jiných lidí po něm nedělala nic jiného, než že bila na poplach, ale nic se nedělo, lidi souložili dál, a nejvíc právě ve válkách a epidemiích, jako kdyby doopravdy ucítili nebezpečí, který hrozilo jejich lidskýmu rodu. Proto už jenom spočítat všecky lidi byl pořádnej problém a ó es en si nikdy nebyla pořádně jistá, jestli je nás ještě sedum nebo už osum miliard, protože stačilo třebe v Číně vydat jedno obvčejný vládní usnesení a za devět měsíců bylo na světě tříста miliónů novejch Číňánků, šikmookejch bojovníků v příští válce.

V některých státech to došlo tak daleko, že rodiny s víc dětma měly vyměřený vyšší daně a nesměly bydlet ve čtvrtích, kde žili normální slušní lidi. Kdo neměl děti, měl zadarmo jízdenky v tramvajích a dvakrát do měsíce předplacenou lóži v opeře. Na nárožích se vylepovaly plakáty se jmény občanek, který dobrovolně podstoupily potrat, a nejvyšší představitelé je ke svítku macech obdarovívali kyticemi květů. Pořád ale bylo víc těch, kdo se na antikoncepci a daně a vstupenky a kytky vykašlali a měli děti dál, protože jim to bez ohledu na zákazy připadalo normální.

Takže to potom šlo rychle: v roce 2000 šest miliard, v roce 2010 osm, o pět let později deset a pak už to šlo ríz na ríz, hlava nehlava, div se z toho počítače nezadřely. Byl to první problém, se kterým si vůbec nikdo nemoh vědět rady, protože za ním nebyly prachy ani válka, ale pouze a normálně přirozenost lidská. Prostě se teda všude na všech stranách rodilo a rodilo a nikdo raději nepřemejšlel nad tím, co bude dál.

Jo, pánové, teď právě přemejšlím, v kterém to bylo roce, když přišli. Muselo to bejt v sedmnáctým nebo v osmnáctým - náš nejmladší kel právě na vysokou a Vanda June porodila trojčátka. Bylo to v jednom takovým parným létě, který nás od tý doby, co je kvalitníkl plnej vzduchec, v jednom kuse pronásledujou.

Vypadalo to tak, že se jednou letní noci, když všichni seděli před barikama na schodech a povídali si a hráli si a koukali na hvězdy v zívojích, tý noci se na obloze rozsvítily stovky světel a pak ty světla začly klesat a přistávat a za chvilku si kecly kde se dalo a pozotvíraly se dvířka a z nich vyhřli ufíkáci emzáci a postavili stany.

Vyptívali jsme se jich, co to jako má znamenat, že se utíhořili zrovna před našima barákama, ale oni se zasmáli a řekli, že přesně takhle přistáli i jejich kámošové všude na Zemi a furt se jenom smíli a my jsme nevěděli čemu.

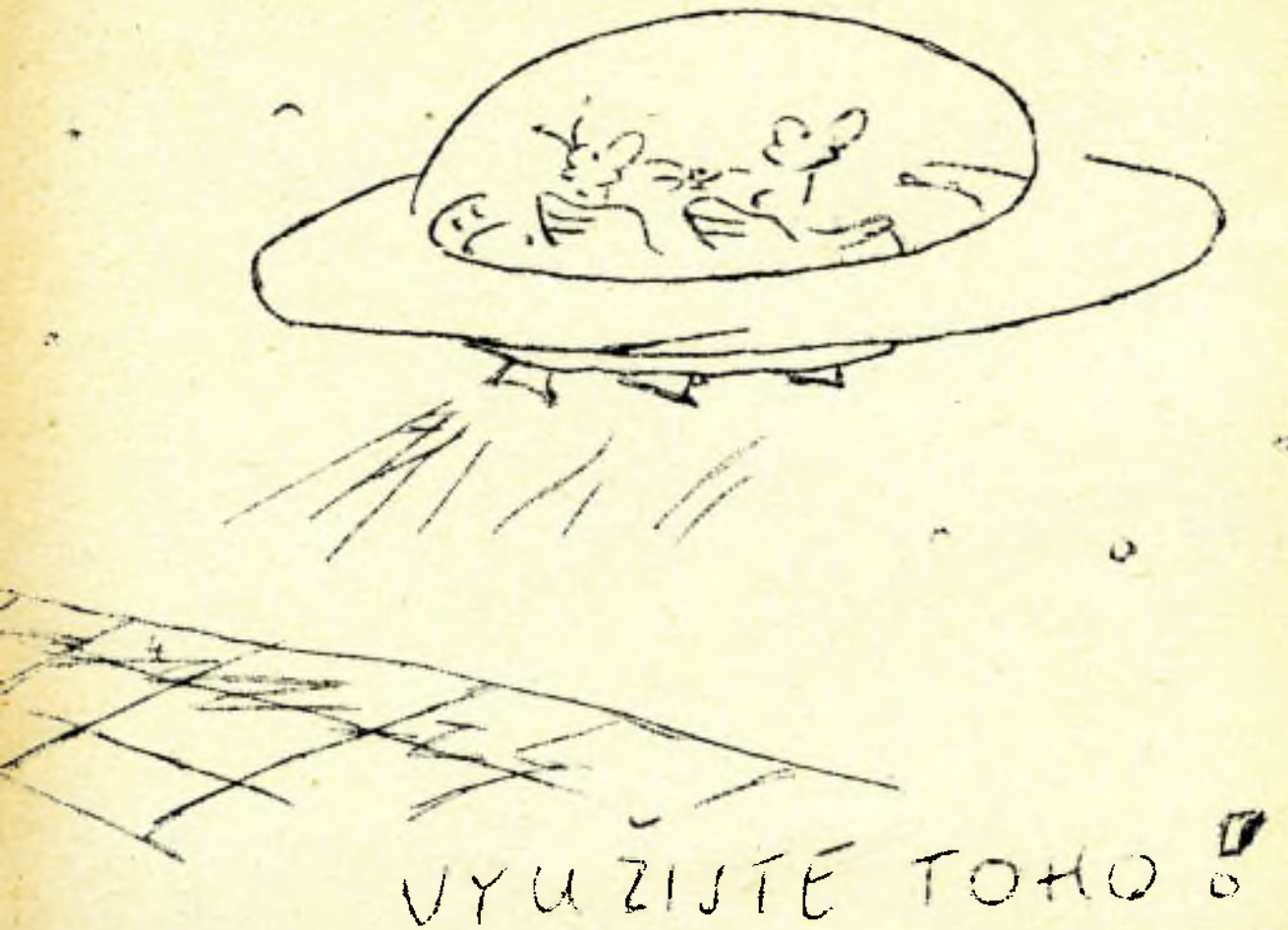
Druhej den vyšly všechny noviny s titulkem "Vítáme návštěvníky z Alfy Centauri," ze kterých se všichni mohli dočíst, že tihle hoši zaplavili úplně všecko a jsou teď úplně všude a všude stavěji svý stany a zarážej do země kolíky a kopou vodní příkopy a budujou opevnění z ostnatýho drátu a nad nima maj kulomety.

FV SSM 1633

Když to tak už trvalo druhej tejden, zeptali jsme se jich, co od nás teda budou chtít a jak dlouho to bude trvat, protože žít vedle nich nebyla žádná sranda a taky jich bylo hodně, ale přímo se zeptat kdy vypadnou se nikdo neodvážil. Jenomže to už se s námi skoro vůbec nebavili, lebedili se v těch svejch celtích a když jsme se přiblížili na dostřel, začali na nás řvát a chrastit uzivšema.

Píšu o tom proto, abych ukázal, že se řešení problému někdy může přihnat z nejvíc nečekaný strany. Kdybysme se totiž s nima, s těma ufíkama emzákama zelenejma zatrcenejma nesetkali, štvali bysme se a myslely bysme si, hůhvíjak na tom nejsme s přelidněním. No a teď máme úplně jiný problémy: místo přelidnění tedy máme přeemzákování, je nás dohromady stoosmdesát miliard a ty kluci zelený se množej geometrickou řadou, no nazdar.

MÁTE ZNÁMOSTÍ MEZI UFONY ?

VYUŽIJTE TOHO !

Každý zájemce o historii české fantastiky dřív nebo později dospěje k závěru, že dosavadní literární věda ponechává její prehistorii tonout v mlhách. Této nepřípustné situaci je třeba učinit rázný konec. Pojďme tedy poodhrnout oponu nad úvodními dějstvími české literární fantastiky ztracenými v hlubinách věků.

I.

První stopy české fantastiky

Kořeny české fantastiky musíme hledat hluboko v dřevní minulosti naší vlasti, mnohem hlouběji než uvádějí renomovaní autoři. První ze stop - i když zprostředkovanou - je řeč praotce Čecha na hoře Říp. Již sám úvod: "Hle, zde leží zem ta, mlékem a smrdím oplývající..." Jak skvělý důkaz existence technicko-prognostického křídla sci-fi v době příchodu Čechů! Vidím zde autora, který bez využití vědeckých prací a informací veřejných sdělovacích prostředků dokázal širokým rozmachem - přesto v sevřené literární formě - evokovat obraz společnosti s rozkvétajícím zemědělstvím, doprovázeným bouřlivým rozvojem chovu skotu, která je současně postavena před problémy neustále narůstajícího znečišťování ovzduší. Již jen samo jadrné staročeské "smrdím" použité místo importovaných exhalací či smogu dokládá nám praotce Čecha jako odborníka fundovaného nejen v technické, ale i lingvistické oblasti. Jaká škoda, že tento geniální autor byl obklopen nic nechápajícími lechy, jejichž přízemní nedoslýchavost přetvořila první původní SF-termín v prozaickou pochoutku jménem strdí.A tak se nám tato nanejvýš nadějná stopa velkolepého díla ztrácí v hlučném mlaskání bezzubých úst stařešinů...

II.

Vznik tzv. "středního proudu" lidové fantastiky

Prognostika měla nadále své pokračovatele především v řadách výše postavených částí společnosti - vzpomeňme jen letmo na první českou autorku - kněžnu Libuši, jejíž nejznámější dílo "Prana v zrcadle věků" inspirovalo svou sugestivností dav fanoušků k vybudování nového sídelního města. Vedle těchto vyzrálých, avšak méně srozumitelných děl začaly vznikat výtvory sice mnohem nižší umělecké hodnoty, zato svým dynamickým dějem mnohem bližší duši prostého lidu. Jako v každé době se i tehdy našlo dost "umělců", kteří nepovažovali za nutné ztrácet čas rozhovory s moudrými, a rovnou bez jakékoliv přípravy skočili přímo do víru událostí.

FV SSM 1635

Recept, často dodržovaný až do dneška, byl jednoduchý - v kulisách přebíraných od příběhu k příběhu /čarodějný les, draci, jezinky, pidimužíci apd./ se odehrávají ty nejbanálnější děje, jejichž hrdinové jsou inteligencí blízcí autoru i jeho čtenáři - liší se však od něho téměř dokonalou nezranitelností a neuvěřitelným štěstím. Celý děj mívá zpravidla ještě kontext sexuální touhy /princezna, sousedovic Anča aj./. Zde můžeme s jistotou hledat počátky nejen tzv. "středního proudu" lidové fantastiky, ale i detektivek, horrorů, špionážních románů a dalších oblíbených žánrů. Vrcholem této tvorby je v českých zemích mnohadílný cyklus Fantazy-opery o hlouplém Honzovi. Máme závažné podezření, že odtud čerpali interpretaci i světově proslulí autoři Tarzana, Agenta 007 a jiných neprůstřelných hrdinů. V kontextu světové literatury se tedy opravdu nemáme za co stydět. A to všechno v době, kdy do našich zemí ještě nedorazilo písmo!

III.

Česká fantastika na evropském výsluní

S příchodem písma do Čech následoval bouřlivý rozvoj fantastiky. Jako houby po dešti vznikala volná seskupení spisovatelů a nakladatelů sídlících v klášteřích. Vydavatelské termíny dosáhly již tehdy dodnes obvyklé úrovně několika let, pouze náklad byl poněkud nižší. Největšího rozmachu dosáhla filosoficko-psychologická větev sci-fi, opovrhující jak vědeckými výdobytky, tak stravitelným dějem. Navázala na celoevropské latinské hnutí, které bylo perfektně organizováno. V té době vycházel první doložený fanzin, jehož jednotlivá čísla /tzv. bully/, byla distribuována po celém tehdy známém světě. Logickým vyústěním těchto snah bylo založení první evropské SF-edice nazvané příznačně "Životopisy svatých". Její popularita byla ještě dále podporována jednak mezinárodními setkáními fanoušků /tzv. koncily/, jednak udělováním výročních cen - kanonizací /=uznání za svatého/. Poněkud složitější byly právní vztahy okolo autorských honorářů - zdá se, že většina plateb uvízla za nehty tehdejšímu předsednictvu v Římě. I tak byla práce na poli fantastiky velmi výhodná a v Čechách měla mohutné zázemí. Svědčí o tom řada kanonizací /sv. Václav, sv. Ludmila, sv. Vojtěch atd./, na tak malou zemi téměř neuvěřitelné. Postavení Čech jako literární velmoci bylo narušeno až při tzv. sporu o Husovo dílo.

IV.

Český fandom bojující

Postavení Čech na špičce evropské fantastiky přineslo i své

FV SSM 1636

problémy. Vždyť v té době mnohá česká žena rozuměla science-fiction lépe než oficiální kritici z Říma, a tudíž nemohly čtenáře uspokojit suchopárné traktáty edice "Životopisy svatých". Vyspělejší část fandomu začala požadovat nejen psychologickou hloubku postav a filosofický podtext, ale také technickou erudici a barvitý děj. "Chcete věci dvojí, naprosto neslučitelné!" okřikovala je římská kritika i její domácí pohůnci, žijící z bohatých prebend okolo setkání fanoušků a literárních cen. Avšak strana novátorů, nazývající se od té doby "podobojí", nehodlala ustoupit. Že stála na správných pozicích, víme dnes zcela jistě. Jak náročné však byly její požadavky, když je ještě ani dnes po pěti stech letech nedokáže většina našich autorů splnit! Představitelem pokrokářů byl jistý Jan z Husi, nazývaný svými fanoušky Mistr. Zasáhl úspěšně do úprav českého pravopisu i do teorie literárního díla. Jeho životní cíl - vydávání samostatné SF edice pro Čechy - skončil však nezdarem / a v podstatě ho nebylo dosaženo dodnes /. Tragický konec Mistra Jana radikalizoval stoupence "podobojí" - výsledkem bylo politováníhodné období, v němž bylo zmařeno množství životů lidí i literárních památek. Tyto spory se staly nebezpečnými pro celou tehdejší SF-hlaku - vždyť to jeden čas vypadalo tak, že fandom bude žádat literaturu podle svého vkusu bez jakéhokoliv ohledu na posvátnou literární kritiku! S tím bylo nutno rázem skoncovat. Českým čtenářům bylo dáno na vybranou: buď si opatří potvrzení, že neumí číst, nebo budou povinně odebírat edici "Životopisy svatých", která byla po delším váhání doplněna některými méně suchopárnými díly ze světského života. Pokud někdo nesouhlasil, musel se z Čech odstěhovat. Poslední vzdorovětví české fantastiky tohoto období byl exulant Jan Ámos Komenský. O něm a jeho následnících se však mnohem podrobněji dočtete v knize Dr. Ondřeje Neffa "Něco je jinak".

/Úryvek z chystané sbírky poznámek a esejů "Uranatá koule sci-fi"/.

PAGI et PAGUE
KZG 1985

Literatura: My Look at Czech Fantastic Literature, Cimrman, Jára /da/, Newppish and Publish, London, 1982
Vždyť jsem to říkal!, Čech, otec, in: Víno veritas, Houslíčky 1984
Archiv, ČTK
Generátor náhodných textů, Sarpam,Z., kandidátská práce /dosud nepublikováno/
Něco je jinak, Neff, Ondřej, Albatros, Praha 1981

IV SSM 1637

Ivan KMÍNEK: Matka Cellula vypravuje

Bylo pozdní letní odpoledne. Slunce se už klonilo k nedalekým vršků a laskalo se s vrchními větvemi spanilých topolovníků /Populus futura/. Na břehu řeky, ukryt v zeleném síťoví rákosin, ležel velký plochý kámen a na něm si v příjemném povětří hověly tři malinkaté rosolovité kaněnky, křehce průsvitné jako žabí vajíčka. Evidentně byly v dobrém rozmaru. Ty dvě menší do sebe dokonce začaly ze samé radosti žďuchat, div se neskutálely do vody.

"No tak, děti moje," okřikla je matka Cellula, "hned přestaňte. Chcete, aby vás sežrali Ryby?"

Ale bylo to, jako když hrách na stěnu hází. Cellulinka a Cytonka se jen schovaly do malé prohlubně a když už myslely, že je matka nevidí, škádlily se dál.

"A už toho mám dost!" spustila Cellula přísně. Nedá se nic dělat, musí děti jaksepatří postrašit. "Jestli toho hned nenecháte, budou z vás Lidé!"

Cellulinka s Cytonkou se ještě chvilku chichotaly, ale pak se přece jen uklidnily. Pokulily se k mámě a nechaly se pokonejšit v jejím objetí.

"A mami, kdo to vlastně byli, ti Lidé?" zeptala se Cytonka. Ach, ty kujóne mrňavá, usmívala se matka v duchu, to je najednou zájmu o učenosti! Ale nedala na sobě nic znát a pustila se do vyprávění:

"Lidé, to jsou naši dávní předkové. Víme o nich, že patřili mezi mnohobuněčné, stejně jako dnešní Ryby a Postliny. Představte si, děti," řekla Cellula, aby dodala svému líčení tajemnosti, "každý z nich byl mnohočetný a obrovský jako tamten topolovník!"

Cellulinka, která byla vždycky tak trochu strašpitel, se ještě úžeji přimkla k matce.

"Dnes už je jasné, že spojitost svého bytí zachovávali podobným způsobem, jako Ryby. Jejich vzrostlí jedinci začali před svým zánikem produkovat dvojí Buňky, zvané Spermie a Vajíčka. Po jejich splynutí, takzvaném oplození, pak nastal obrovský výbuch mnohonásobných a velmi specializovaných dělení, kterými opět vznikl dospělý člověk. A tak pořád dokolečka."

"Mami, a čím se tedy vlastně lišil člověk od Ryby?" zeptala se Cellulinka, poněkud zklamána. "Proč byl tak strašidelný?"

"Hned. Hned se k tomu dostanu," odpovědála trpělivě matka. "Člověk, abyste věděli, měl rozum. Docela jako my. Jste ještě malé, ale až vyrostete, pochopíte, že náš rozum, založený na dynamických dějích okolo desoxyribonukleových kyselin v našem Jádře /dej mu Cellulon věčnou slávu/, není jediný možný. Ten člověčí například spočíval na kontaktech mezi zvláštními Buňkami, zvanými Neurony."

Děti zůstaly jako opařené, div se v nich protoplazma nesrazila. A Cellula viděla, že musí načnout jiný soudek:

"Lidé velmi trpěli dočasností svého života. Je to zvláštní, ale

FV SSM 1638

čím je ten který rozum smrtelnější, tím se tváří nesmrtelněji, aby před sebou obstál.Člověk si podle všeho myslel, že je korunou všeho stvoření.Domníval se, že všechen ten buněčný kvas okolo jeho opakovaných zrození je tu jen proto, aby lidstvo jako celek dosáhlo jakýchsi kosmických met, jež jsou mu souzeny.Jednobuněčným životem pohrdal.A neustále se vypínal: 'Člověk, to zní hrdě!'"

Matka Cellula vtipně napodobila samolibé gesto lidské myšlenky a Cellulinka s Cytonkou se smály, až se v nich mitochondrie otřásaly.

"No tak, děti, nesmějte se tolik," napomenula je matka. "Lidé přeci nemohli za svou nevědomost. Nemohli tušit, jak nevyzpytatelné jsou záměry přírody, jejímiž ústy k nám hovoří velký Cellulon. Poslechněte si, jak to všechno bylo: Člověk v průběhu věků neustále zdokonaloval svou psychickou podstatu i tělesnost.A společně s tím se pochopitelně zdokonalovala i dědičná výbava jeho zárodečných Buněk, které v sobě nesly odpovědnost za podobu jeho potomků. A pak došlo ke Skoku a první z těchto vyspělých buněk dosáhly hranice inteligence. Nastal okamžik, kdy se Člověk stal zbytečným."

"Je to všechno zvláštní," řekla Cellulinka zamyšleně a v neobvyklém soustředění švihala svými bičíky. "Tak on si myslel, že je to tu všechno pro něj a zatím..."

"Ano, ano. A zatím on sám byl pouhým prostředkem k dosažení Záměru," doplnila matka. "Ale nemyslete si, děti! Ten neohrabaný mezistupeň, Člověk, byl nutný. Neopovrhujte jím! Je totiž dokázáno, že jedině v mnohobuněčném těle, vystaveném mohutným hnětoucím silám přírody, může dojít k výběru té správné formy pro vyšší život. Pro nás, Celluly Sapiens. Pamatujte, zrodily jsme se z Člověka!"

Cytonka s Cellulinkou byly tak trochu vyvedeny z míry. Už od malička v nich byla pěstována představa o člověčí nicotnosti a teď najednou... Ten svět je ale složitý! Až se jim z toho vakuoly svíraly.

"Víte, děti moje," pokračovala Cellula, "nechtěla bych být v Člověkově povrchové membráně, zvané kůže, když zjistil, že jeho zárodečné Buňky se po oplození přestávají dělit jako dříve a vydaly se na vlastní cestu. Místo, aby i nadále volily strastiplnou okliku přes obrovskou myslící podnici, zvanou Člověk, naučily se tvořit své potomky nedestruktivním Dělením, při kterém byl mateřský jedinec zachován. Bylo to jednodušší, rychlejší a přirozenější. Od té doby již nedospěl žádný lidský tvor. A to byl Člověkův konec. Konec jeho honu ego a konec jeho vesmírných ambicí. Vyhynul. Nastoupily jsme my."

Cellula se odmlčela a hluboce rozjímala. Cellulinka s Cytonkou se celé schoulily, jakoby ani nebyl vlahý srpnový podvečer.Přes propast časů a forem ucítily, že smrt Člověka musela být událost veliká a silná jako Dělení Cellulona.

"Mami," šeptla Cellulinka po chvíli, "povídej nám o něm ještě."

"Tak dobře," svolila matka. "A ty, Cytonko, neplač.Však si to Člověk do jisté míry zavinil sám. Zaneřádil svět tolika svinstvy, že vyhubil většinu mnohobuněčných a zrychlenými Mutacemi uspíšil přeměnu svých vlastních Buněk v Celluly Sapiens. Takže, koneckonců, nač ty slzičky...Ukaž,já ti to utřu," řekla matka a hutálela chvilku Cytonku po kameni, aby oschla.

Hravé odlesky slunečních paprsků na hladině řeky se už zbarvily do oranžova, když Cellula začala znovu vyprávět:

"Víte, děti, ten rozum Člověka byl mimořádně nomatený.Snad to bylo tím, že byl založen na nespolehlivých mezibuněčných spojích. Nevím. Sotva třeba našel odvahu poměřit se s Vesmírem; ovládl ho neklid, zvaný metafyzika. Jen považte: Neustále se pídil po prvotních příčinách a přitom mu vůbec nebylo podezřelé, že mezi těmi příčinami nalézá hlavně různé průměty sama sebe. Jistě chudák neměl ani tušení, že nad jeho kroky bdí velký Cellulon, Jediný a pravý Demiurg před světem..."

FV SSM 1639

"Ale mami..." ozvala se Cytonka nesměle, "co když i my se pleteme? Co když ani Cellulon..."

"Kuš, dítě," přerušila ji matka polekaně, "vždyť On nás slyší! Víš, Cytonko, to je tak: My také ještě nevíme všechno, ale naše představy o světě jsou o tolik lepší, než lidské, o kolik je předčíme my samy."

"A o kolik jsme lepší než Lidé?" zeptala se Cytonka nedůstojně a trochu tím mámě hnula ribozómy. Z výchovných důvodů ale Cellula zachovala klid. "Jsme o mnoho dokonalejší, Cytonko. Raději o tom ani moc nepřemýšlej. Mám tě snad znovu strašit tou jejich mrzkou mnohobuněčností a smrtelností, ze kterých pocházela jejich nevykořenitelná úzkost? Oni...byli tak zranitelní! Vždyť už to vypadalo, že jsou povzneseni a vyrovnáni, náhle klesli, zdentáni do prachu. Bláznivý kolotoč. Co stále mohlo přijít z toho chaosu?... Měli třeba takzvanou lásku..."

Cellula se pokoušela upamatovat. Cytonka s Cellulinkou byly ztichla jako pěna a jen jemné chvění jejich chromozómů prozrazovalo, jak moc je to všechno zaujalo.

"Pokud se nepletu, ta láska spočívala v tom, že jeden bez zjevných důvodů přitahoval druhého. Takový nesmysl...! Ach, děti, oni byli tolik nešťastní!"

Ta představa matku náhle zcela přemohla. Styděla se za svou slabost a přitom si nemohla pomoci. "Pojďte sem, drobečkové moji, ať jsme všichni pospolu. Někdy je mi tak divně... Co bych si bez vás počala!"

Na vyhřátém kameni se rozhostilo zvláštní ticho, jen přemnohá něžná drcnutí ektoplazmy byla svědectvím němého účastenství třech rozechvělých Buněk.

"A zatím..." řekla pak Cellula, "a zatím to byl všechno jen lidský sebeklam. Ta jejich láska byl jen vykvetlý novotvar sbližovacího nudu, který jsme ve skutečnosti řídily my, Buňky. Byla jenom prostředkem, abychom se my mohly setkat a splynout v Zygotu a přičinit se tak o pokračování našeho rodu. Ach, kdyby se to tak doslechli, navždy by byli vyléčeni ze svých báchorek o samospasitelnosti citů!"

"Mami," ozvala se Cellulinka zamyšleně, "hádej na co myslím! Přesně na to, jak velký Cellulon pravil: Aj, a vnořil jsem se do starých těl a do starých duší a viděl jsem v nich sterou tvář pravdy... Pověz, není to krásné?"

"Ano," odvětila matka, poněkud rozložena. "Vskutku existuje nesčíslně mnoho stavů, ze kterých může být svět nahlížen. Ale některé jsou pravdě nevyhnutelně blíže, než ostatní. Tak už to chodí..."

Marně Cellula přemýšlela, kde se v těch dětech bere tolik mudrlantství. Na jednu stranu ji těšil jejich živý zájem o historii... a na stranu druhou měla i určité obavy... Vždyť co zbude ze starých legend, když se o nich bude takto důkladně pochybovat? Ba, časy se mění. A mládí s nimi. Místo, aby pro ně Člověk zůstal strašákem, neodolatelně je přitahuje. I od sousedek se jí donesly podobné zvěsti.

"Maminko," zavrněla Cytonka a tvářila se nevinně, "a myslíš, že už Člověka nikdy nespatříme?"

Ach, ty děti, povzdechla si Cellula.

Rudý sluneční kotouč už zapadal za nedaleký háj smrkovců /Pseudonicea vulgaris/ a matka chtě nechtě musela pomyslet na podivný příběh, který si vyprávěly Buňky tam za vodou:

Kdesi daleko, snad až na úpatí Černých hor, došlo prý nedávno k regresu. Jedna z tamějších rebelantských Buněk se rozdělila zakázanou Mitózou a dala vznik Člověku. Říká se, že se tomu původnímu příliš nepodobá. Dlouhé řady extrasomických Mutací ho změnily k nepoznání. Je vysoký jako tři topolovníky a země pod ním duní.

Nedlouho po svém zrodu se prý slastně protáhl, obhlédl svět

/dokončení na str. 29!/

"R e c e n z e"

H L E D Á N Í B U D O U C Í H O Č A S U

Hledání budoucího času, "antologie současné světové science fiction", /Práce, 55 000 výtisků, 40,- Kčs/, knížka s krásným programovým názvem, který tušenou Proustovu předlohu odsouvá kamsi daleko do archívu odepsaných skeptiků, byla netrpělivými fanoušky očekávána tři roky. Nakonec jsme se tedy dočkali, a nezklamali se - nejnovější tlustosnis obsahuje jedenapadesát krátkých povídek, které je možné všechny pěkně dohromady přečíst za jedinou nastavenou noc.

O to hůř se o nich ovšem píše. Jak je známo, povinností recenzenta je při hodnocení knížky najít vevnitř hlavní myšlenku, patřičně ji proklepat a vydestilovat /často při tom zmiňovaná idea dostane zabrat/ a zhodnotit, zdali je dostatečně závažná, a podle výsledku a nálady pak autora zničit nebo vyskat po vlasech. Je to zvyk natolik zaběhnutý a natolik jsme si na něj zvykli, že se z něho může stát samoúčel - mně se například v případě H.Z.Č. žádné závažné myšlenky hmatat nechce, nezlobte se - mně se to líbí, jak taky - když co autor, to názor, Philip Dick je geniální psychotik, Asimov a Lem jsou racionalisté, Izakovič je naivní, Ellison ví svoje, nekelní Skandinávci se chechtají a Moorcockovi jsem ani napotřetí nerozuměl. A tak jediné, co ty povídky sjednocuje /když to tedy musí být/, je právě současnost, většina povídek pochází z nedávné doby a je to na nich znát. Dál už jenom povídání teče, nápady sviští a myslitelské extázi se poddává i recenzent...

V něčem tahle knížka překvapuje, v něčem je naopak dobrá právě proto, že potvrzuje naše představy. Mě osobně překvapil hned v úvodu pan Arthur Clark s velmi pánalovským kouskem Buď nás spojí láska... Kdo by to do tohohle pěkce už jenom trošku stárnoucího /1917/ srílanského bombardéka řekl? Překvapil mě Philip Dick, který mě asi bude překvapovat vždycky, a stejně platí o Harlanu Ellisonovi, jehož povídka Nevěřte Pozemšťanům /jak poučné/ je teprve jedenapůltým knižním překladem E.H. do našich jazyků - po slovenské verzi jeho a van Vogtova textu piloti z rodu lidí v 40 x sci-fi, a tudíž PŘEKLÁDEJTE ELLISONA, PŘÁTELÉ, překvapila mě paní Ursula LeGuinová, která ve světě, kde se mezi sebou někdy nedovedou domluvit ani lidé, věří v dorozumění, v opravdový kontakt s každou částí živé i mrtvé hmoty - a to tak, že jí to věříte - překvapil mě Sheckley v povídce Tohle že lidi dělají? /takhle že píše Sheckley?/, překvapil mě Viktor

FV SSM 1640

Kolupajev závěrem své povídky Takové legrační stromy, překvapil mě i Gennadij Gor v Konvici na čaj a Vir Bulyčov v Leonardu číslo dvě. Líbila se mi Russová, líbila se mi Dilovova pointa v Lagrangeově bodu, líbili se mi Blish, Pohl, Bloch, Simak a Sturgeon, vyskal jsem nad Bringsvaerdiho šipečkami, líbil se mi superponurý a depresivní Nesvadba a vůbec všechny psychofikce, jako třeba Aldissovo Venku. Líbilo se mi, jak správně uvažuje paní Lydie Chartersová ve Wyndhamově Pavučině... Už to začíná být nudné, víte?

Nelíbila se mi předmluva, a nikomu z fandomu se asi nebude líbit, a je to krásné a správné, že se nám nebude líbit, je to dobře, že budeme ohrnovat nos nad vysvětlováním, co vlastně Gernsback udělal a proč, že "i v Sovětském svazu" atd. - fandom je dnes prostě o hodný kus dál, a je to dobře, že bude nad takovou předmluvou ohrnovat nos - i když, přiznejme, že v době, kdy byla napsána, ještě byla nutná. Nelíbil se mi Gustavo Gasparini /pointa "Lidstvo zmizelo", myšlená vážně/, nelíbil se mi Varšavskij, jehož povídka vysvětluje právě jenom "pokles zájmu o vědeckofantastickou literaturu líčící přílet cizích bytostí na naši planetu", naprosto mě neuspokojil pan Gerhard Branstner, protože to, co nazval Dokonalým zločinem , nic takového není, nudil mě Izakovič, nešokoval mě Thomas Disch, stejně jako Grešnovův Železný voják, který onisuje Šefnera a další bombarďáky, kteří přišli dřív, Ben Bova mohl vyjít klidně pouze v novinách, Frigyes Karinthy rovněž. Nelíbily se mi ilustrace Stanislava Vajceho - ne pro to, co zobrazují, ale protože se k takovéhle knížce nehodí. Hodil by se k ní takový Aleš Lamr nebo někdo jiný, kdo sice dělá taky abstrakce, ale tíhnoucí spíš k pop-artu.

A ještě teď, v téhle chvíli, se mi něco nelíbí, ale to už tady mockrát bylo: že by takovýchhle knížek mohlo vycházet pět do roka, tři u nás, dvě na Slovensku - a že nevycházejí.

Pavel Kosatík

o

V Í C E T A K T U A F A K T U

/poznámka k recenzi/

Velice si vážím toho, co Pavel Kosatík pro náš žánr činí a není toho málo. Když jsem ale při přepisování jeho recenze na blány četl výše uvedené řádky, vzbudily ve mě poněkud rozpačité pocity, zvláště úvod jistého odstavce. Co se týká zařazení líbí-nelíbí jednotlivých povídek, v podstatě se shoduje s mým, ale poněkud se asi budeme rozcházet v hodnocení předmluvy.

Jistě, obsahuje řadu faktů, která sečtělý fan už dávno zná, a pro P.K. nepřinášejí nic nového. Ale každá sbírka takovéhoto

FV SSM 1641

významu /a ten jí neunírá ani P.K./ potřebuje mít předmluvu. P.K. si zřejmě neuvědomuje, že tuto knihu budou číst i ti, kteří nemají takový rejstřík vědomostí, a rádi si jej doplní několika úvodními slovy. Ostatně, předmluva k H.Z.Č. se hezky čte a má v sobě jak logický spád, tak i pozoruhodné myšlenky. Nevím, co opravňuje P.K. k domněnce, že ji Jaroslav Veis a Zdeněk Volný nemysleli vážně, neboť jinak si jeho tón nedokážu vysvětlit. Jistě se najde pár lidí, kteří jsou "o hodný kus dál", to je věc osobního názoru. Ale když už P.K. chce mluvit jménem fandomu, měl by své myšlenky vyjádřit jasněji. Já opravdu nechápu, proč je "to" krásné a správné, a už vůbec ne, proč je dobře, že nad "tím" budu ohrnovat nos. Při "hledání budoucího času" je opravdu nutné se občas vrátit zpátky, i to je science fiction.

Bohuslav Vorel

- - - - -

```
N   N    A     SSS   EEEEE
NN  N   A A   S      E
N N N  A   A  SSS    EEEE
N  NN  AAAAA     S   E
N   N  A   A    S    E
N   N  A   A  SSS    EEEEE
```

S O U T Ě Ž ! ! !

S O U T Ě Ž ! ! !

S O U T Ě Ž ! ! !

Všichni spisovatelé - ať již profesionálové nebo amatéři - - nechť zbystří zrak a svoji fantazii !!!!

Uzávěrka příspěvků sedmého ročníku naší nejstarší SFsoutěže

"O cenu Huňáče zeleného - Villoidus viridis SF ssp.1986"

se blíží a bude již: 15.března 1986

A !..... H_u_ň_á_č je jen pro vítěze !!!!!!.....

-mhv-

- - - - -

/dokončeníze strany 26/:

svýma třema zářícíma očima a pravil mocným hlasem: "Tak. Je sto miliónů let po Kristu a já se do toho pustím znova. Čeká mě spousta práce".

x x x

FV SSM 1642